

Seat No. : _____

MO-213

May-2025

B.A., Sem.-IV

CC-213 : Sanskrit

(ईशावास्योपनिषद्)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : अधा ४ प्रश्नोना गुण अकसरभा छे.

Instruction : All questions carry equal marks.

1. ईशावास्योपनिषद् । मां निरुपित निष्कामः कर्म अने तेनुं गुढज्ञान सभञ्जवो. 14
निष्कामः कर्म and its गुढज्ञान described in ईशावास्योपनिषद् ।

अथवा/OR

1. नीयेना मन्त्रोनो भावानुवाह करी सभञ्जवो : (गमे ते भे) 14
Paraphrase and explain the following mantras : (Any two)
(1) ओम् पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥
(2) ईशावास्यमिदं सर्वं यत् किञ्च जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुङ्जीथाः मा गृधः कस्य स्विद् धनम् ॥ 1 ॥
(3) यस्मिन् सर्वाणि भूतानि आत्मैवाभूद् विजानतः ।
तत्र को मोहः कः शोक एकत्वमनुपश्यतः ॥ 6 ॥
(4) अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते ॥
ततो भूय इव ते तमः य उ विद्ययां रताः ॥ 9 ॥

2. ईशावास्योपनिषद् । मां वर्णित विद्या च अविद्या नुं भुत्व सभञ्जवो. 14
Explain the importance of विद्या and अविद्या in ईशावास्योपनिषद्.

अथवा/OR

2. ईशावास्योपनिषदे निरुपित संभूति-असंभूति तत्त्व सभञ्जवो. 14
Explain संभूति-असंभूति तत्त्व Narrated in ईशावास्योपनिषद्.

3. ईशावास्योपनिषदे निरूपितं भक्तिमार्गः । 14
- अथवा/OR**
3. ईशावास्योपनिषदे समन्वयवाद । समझवो. (Explain) 14
4. “उपनिषद्” शब्दनो अर्थ आपी प्रभुञ्ज उपनिषदोनो परिचय करावो. 14
- Give the meaning of the word Upanishad and introduce the main Upanishad.
- अथवा/OR**
4. उपनिषदोमां निरूपित तत्वचिंतन. 14
- Philosophy expressed in the Upanishads.
5. योग्य विकल्प पसंद करी जवाब आपो : (कोईपण सात) 14
- Answer by choosing the correct option : (Any seven)
- (1) ईशावास्योपनिषद् यजुर्वेदनी काण्व संछितानो क्यो अध्याय छे ? (40, 14, 18)
- (2) तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः । आ वाक्य कया उपनिषदमांथी लेवामां आव्युं छे ?
(केनोपनिषद् । ईशावास्योपनिषद् । बृहदराण्यकोपनिषद)
- (3) “कर्मो करतां करतां माणसे _____ वर्ष जुववानी ईच्छा राभवानुं ऋषि कहे छे.” (50, 100, 125)
- (4) _____ मनथी पण गतिशील छे. (ईशतत्व, वायु, जल)
- (5) कवि, मनीषी, परिभूः, स्वयंभूः वगेरे विशेषणो _____ माटे वपराया छे. (परमात्मा, ऋषि, मुनि)
- (6) _____ ने विद्या-अविद्याथी जुहुं कहुं छे. (मन, जगत, परमतत्व)
- (7) हिरण्यमय शब्द _____ नुं प्रतीक छे. (लालसा, वैराग्य, भक्ति)
- (8) पूषन् । अे _____ नो देव छे. (प्रकाश, अंधकार, रात्रि)
- (9) ओम् । अेटले _____ अर्थ थाय. (ब्रह्मनाद, संकल्प, निष्ठा)
- (10) मस्तक अे ज्ञाननुं प्रतिक मनाय छे, हाथ अे कर्मनुं तो हृदय अे _____ नुं प्रतिक कहेवाय.
(कर्म, भक्ति, वंदन)
- (11) उपनिषदना आरंभे तथा अन्ते गवाता मन्त्रने _____ नामे ओणभवामां आवे छे.
(नान्दी, भंगलश्लोक, शान्तिपाठ)
- (12) “थम-नथिकेता” आण्यान कया उपनिषदमां आवे छे. (तैत्तिरिय, माण्डुक्यो, कठोपनिषद)